Offer Gwella Ansawdd Canser y Geg

Rhagarweiniad

Mae'r offeryn hwn wedi cael ei ddatblygu gan AaGIC i helpu timau deintyddol gofal sylfaenol i ystyried ffactorau sy'n berthnasol i ganser y geg ac anghenion eu cleifion. Mae wedi'i ddylunio i gael ei ddefnyddio gan holl dîm y practis - gallai pob aelod o'r tîm deintyddol, yn rhai clinigol ac anghlinigol, fod yn cyfrannu at ddarparu gofal a chyngor i gleifion

Cefndir

Mae mwy na 60% o gleifion canser y geg yng Nghymru yn cael diagnosis cyfnod 3 neu 4. Mae diagnosis cyfnod cynnar yn gysylltiedig â chyfradd goroesi gwell, ac mae canserau sy'n cael eu canfod pan maent yn llai na 2cm mewn diamedr yn gysylltiedig â phrognosis gwell.

NOD

Prif nod yr Offeryn GA Canser y Geg yw rhoi cymorth i dimau deintyddol wella eu cyfraniad tuag at ddiagnosio canser y geg yn gynnar.

AMCANION

Drwy ddefnyddio offer GA Canser y Geg, a meddwl am y canfyddiadau, dylai hynny arwain at y canlynol:

- Canfod yr angen am hyfforddiant ar ganser y geg, gan gynnwys sut i drafod amheuaeth fryd o ganser gyda chleifion. Mae'r offeryn yn cynnwys gwybodaeth am adnoddau a hyfforddiant sydd ar gael i bractisiau
- Pob aelod o'r tîm yn cael gwybod am y prif ffactorau risg a ffactorau amddiffynnol ar gyfer canser y geg
- Asesu'n well a chadw cofnod o archwiliad meinwe feddal a thrafod ffactorau risg
- Mwy o ymwybyddiaeth gan gleifion o ffactorau risg ac amddiffynnol canser y geg, gan gynnwys yr arwyddion cynnar mwyaf cyffredin o ganser y geg a'r angen i gael asesiad o'r geg
- Darparu gweithgareddau ataliol wedi'u targedu i bobl sydd â mwy o risg o ddatblygu canser y geg, gan gynnwys darparu ymyriadau byr ac atgyfeirio i wasanaethau priodol (e.e. gwasanaethau rhoi'r gorau i ysmygu)
- Myfyrio a dysgu o'r adborth pan fydd cleifion yn cael eu hatgyfeirio ar gyfer barn arbenigol / trin annormaleddau meinwe feddal ac achosion brys lle'r amheuir canser (e.e. Trafod achosion gyda chydweithwyr, adolygiad gan gydweithwyr ar gleifion meddygaeth y geg ac ati)
- Hunan-sicrwydd fod y tîm deintyddol yn gwneud popeth o fewn eu gallu i leihau'r risg o ganser y geg i 'boblogaeth eu practis' a lleihau'r risg o ddiagnosis hwyr
- Ymarfer archwilio cyfleoedd i sefydlu llwybrau atgyfeirio rhwng y practis a'r timau gofal sylfaenol a chymdeithasol lleol eraill (e.e. derbyn atgyfeiriad am gleifion o wasanaeth meddygol cyffredinol, fferyllfa, timau gofal cymdeithasol ar gyfer asesiad deintyddol a vice versa)

Mae'r offeryn hwn yn cynnwys 5 adran:

1. Canfod Ffactorau Risg y Claf – Asesiad Clinigol
2. Trafod Risg, Darparu Cyngor a Gwybodaeth
3. Cleifion sydd â Chyflyrau Malaen neu Gyflyrau a allai fod yn Falaen
4. Hybu Iechyd ac Iechyd y Cyhoedd
5. Hyfforddiant ac addysg

Ar gyfer y rhan fwyaf o adrannau, mae disgwyl i'r ymatebwyr nodi lefel eu hyder yn y tîm o ran delio â phob pwynt:

Gwyrdd Hyderus	Ambr Ychydig yn hyderus	Coch Ddim yn hyderus o gwbl

Mae'r colofnau eraill yn gofyn i'r tîm nodi sut gallant wneud gwelliannau, a pha hyfforddiant ac adnoddau sydd ar gael i roi cymorth:

Beth allwn ni ei wneud?	**Hyfforddiant ac adnoddau i gefnogi'r tîm**
Defnyddiwch y golofn hon i ddisgrifio camau i godi safonau yn y practis er mwyn cyrraedd y lefel werdd	**Mae hyn yn darparu dolen at adnoddau a gwybodaeth benodol i gefnogi'r tîm.**

Addysg a Gwella Iechyd Cymru (AaGIC)
Health Education and Improvement Wales (HEIW)

1. Canfod Ffactorau Risg y Claf ac Asesiadau Clinigol

	Hyderus	Ychydig yn hyderus	Ddim yn hyderus o gwbl	Beth allwn ni ei wneud?	Hyfforddiant ac adnoddau i gefnogi'r tîm
Mae’r hanes meddygol, cymdeithasol ac o ran cyffuriau yn nodi ffactorau risg: • Cynnyrch ysmygu a thybaco • Cnoi cneuen betel (neu rywbeth tebyg) • Alcohol • Amlygrwydd i olau haul (gallai fod yn gysylltiedig â galwedigaeth) • Brechlyn HPV ar gyfer grŵp oedran perthnasol					**Gateway C- Adnodd Canser y Pen a'r Gwddf** Canser y Pen a'r Gwddf - GatewayC **Hwb DPP BDA - Pecyn Cymorth Adnabod Canser y Geg BDA-CRUK** Dysgu a datblygu yn y BDA **Modiwl DPP Ar-lein AaGIC** Canser y geg - AaGIC **Strategaeth Rheoli Tybaco i Gymru** Cymru ddi-fwg: Ein strategaeth rheoli tybaco hirdymor [HTML] | LLYW.CYMRU
Mae archwiliad mewnol ac allanol o'r geg yn cynnwys pob meinwe feddal/pen a gwddf					

	Hyderus	Ychydig yn hyderus	Ddim yn hyderus o gwbl	**Beth allwn ni ei wneud?**	**Hyfforddiant ac adnoddau i gefnogi'r tîm**
Mae’r canfyddiadau’n cael eu cofnodi’n gynhwysfawr yng nghofnod y claf, h.y. Cofnodi a ganfuwyd annormaledd ai peidio					
Tynnu ffotograffau clinigol os oes angen					

2. Trafod Risgiau a Darparu Cyngor a Gwybodaeth

	Hyderus	Ychydig yn hyderus	Ddim yn hyderus o gwbl	Beth allwn ni ei wneud?	Hyfforddiant ac adnoddau i gefnogi'r tîm
I gleifion sydd â ffactorau risg wedi'u canfod:					**Archwiliad Integreiddio Rhoi'r Gorau i Ysmygu AaGIC** [Integreiddio rhoi'r gorau i smygu - AaGIC (ngs.cymru)] **Helpa Fi i Stopio** https://www.helpafiistopio.cymru/ **Y Ganolfan Genedlaethol ar gyfer Rhoi'r Gorau i Ysmygu a Hyfforddiant** http://elearning.ncsct.co.uk/vba_wales-launch **E-Ddysgu NCSCT - Hyfforddiant ac Asesu Ymarferwyr Rhoi'r Gorau i Ysmygu Cymru** e-ddysgu NCSCT **e-ddysgu GIG (GBCG) MECC - Gwneud i Bob Cyswllt Gyfrif)** MECC // Rhwydwaith Iechyd y Cyhoedd :: E-Ddysgu **Rhwydwaith Iechyd y Cyhoedd** https://mecc.publichealthnetwork.cymru/cy/resources/lifestyle-info/smoking/
• Mae aelodau'r tîm yn trafod y risgiau ac yn rhoi cyngor ac arweiniad					
• Mae pob ysmygwr sydd â diddordeb mewn rhoi'r gorau i ysmygu yn cael eu cyfeirio at "Helpa Fi i Stopio" gan ddefnyddio'r system atgyfeirio ar-lein					

	Hyderus	Ychydig yn hyderus	Ddim yn hyderus o gwbl	Beth allwn ni ei wneud?	Hyfforddiant ac adnoddau i gefnogi'r tîm
• Mae'r cleifion yn cael eu galw'n ôl ar adegau priodol					**Canllawiau Adalw NICE** https://www.nice.org.uk/guidance/cg19/chapter/Introduction **Canllawiau NICE - Newid Ymddygiad: Dulliau Unigol** Trosolwg | Newid ymddygiad: ymagweddau unigol | Arweiniad | NICE **GIG Cymru - Cyngor ar alcohol** Cyngor ar Alcohol - NHS (www.nhs.uk) **Ymgyrch a Hyfforddiant Alcohol 'Cael Gair'** Adnabod Alcohol a Chyngor Cryno - e-ddysgu ar gyfer gofal iechyd (e-lfh.org.uk)
• I gleifion sydd ag annormaledd sydd angen cael ei fonitro yn y practis, mae systemau'n bodoli i asesu'r claf yn rheolaidd ac i sicrhau y bydd cleifion sy'n peidio â mynychu yn cael eu dilyn i fyny					

3. Cleifion sydd â Chyflyrau Malaen neu Gyflyrau a allai fod yn Falaen

Mae disgwyl i dimau'r practis ddarparu gofal fel mater o drefn drwy gydol eu triniaeth

	Hyderus	Ychydig yn hyderus	Ddim yn hyderus o gwbl	**Beth allwn ni ei wneud?**	**Hyfforddiant ac adnoddau i gefnogi'r tîm**
Mae pob claf yn cael ei atgyfeirio drwy ddefnyddio'r system e-atgyfeirio					**Llwybr System E-Atgyfeirio** **https://www.dental-referrals.nhs.wales/dentists/cancer/** **Cymdeithas Deintyddiaeth Gofal Arbennig Prydain** **BSSCD** **Canllawiau Atgyfeirio Canser NICE** **Trosolwg | Amau canser: adnabod ac atgyfeirio | Arweiniad | NICE** **BISOM Cymdeithas Meddygaeth y Geg Prydain ac Iwerddon - Cyfarwyddyd i Gleifion** **Oral-Cancer-PIL.pdf (bisom.org.uk)**
Mae systemau'n bodoli yn y practis i wneud y canlynol:					
a) olrhain atgyfeiriadau i sicrhau bod cleifion yn cael eu gweld o fewn pythefnos					
b) sicrhau bod rheolaeth barhaus ar gleifion yn cynnwys galw'n ôl i'r practis ar adegau priodol					
c) canfod methiant â mynychu'r practis, gan nodi a dilyn i fyny					

	Hyderus	Ychydig yn hyderus	Ddim yn hyderus o gwbl	**Beth allwn ni ei wneud?**	**Hyfforddiant ac adnoddau i gefnogi'r tîm**
d) Sicrhau bod gohebiaeth/argym-hellion gan ofal eilaidd yn cael eu hymgorffori yng ngofal a nodiadau'r claf					
e) Mae'r tîm clinigol yn meddwl am bob agwedd ar ofal i gleifion sydd wedi cael cadarnhad bod ganddynt ganser y geg – gan gynnwys asesiad cychwynnol, cyngor, atgyfeirio, ôl-ofal, adborth gan wasanaethau gofal eilaidd.					

4. Hybu Iechyd ac Iechyd y Cyhoedd

	Hyderus	Ychydig yn hyderus	Ddim yn hyderus o gwbl	Beth allwn ni ei wneud?	Hyfforddiant ac adnoddau i gefnogi'r tîm
Mae tîm y Practis yn cymryd rhan ym Mis Gweithredu ar Ganser y Geg					**Mis Gweithredu ar Ganser y Geg** https://www.dentalhealth.org/Pages/Category/mouth-cancer-action-month
Mae tîm y Practis yn hybu'r brechlyn HPV ymysg grwpiau targed					**Canllawiau Llywodraeth Cymru ar Frechiadau HPV** Brechiadau plant hŷn ac oedolion ifanc | LLYW.CYMRU
Mae tîm y Practis yn cael cysylltiad â grwpiau o'r Bwrdd Iechyd a Phwyllgorau Deintyddol Lleol i wella llwybrau a rhwydweithiau lleol (meddygaeth y geg/canser y geg).					**Brechiadau HPV Iechyd Cyhoeddus Cymru** Brechlyn HPV - Iechyd Cyhoeddus Cymru (ngs.cymru) Brechlyn HPV - Gwybodaeth i weithwyr iechyd proffesiynol - Iechyd Cyhoeddus Cymru (nhs.wales) **Cancer Research UK - Canser y GeG ac Oroffaryngeal** Canser y geg | Cancer Research UK **Cymorth Canser Macmillan** Canser y geg | Cymorth Canser Macmillan **Elusen Changing Faces** https://www.changingfaces.org.uk/ **Mouth Cancer Foundation** https://www.mouthcancerfoundation.org/ **Erthygl BDJ Canser y Geg: Presentation, Detection,**

					and Referral in Primary Dental Care **https://www.nature.com/articles/sj.bdj.2018.931**

5. Hyfforddiant ac Addysg i bob aelod o'r tîm

Mae pob aelod o'r tîm wedi cael hyfforddiant cyfredol ar ymwybyddiaeth o ganser y geg yn ystod y 24 mis diwethaf:	HYFFORDDWYD A GALL DDARPARU TYSTIOLAETH (LLYTHRENNAU CYNTAF)	ANGEN HYFFORDDIANT (LLYTHRENNAU CYNTAF)	Hyfforddiant ac adnoddau i gefnogi'r tîm
Deintyddion			**Cynllun DPP Gwell** https://www.gdc-uk.org/professionals/cpd/enhanced-cpd
Hylenydd deintyddol a therapyddion			
Nyrsys deintyddol			
Staff anghlinigol			

	Hyderus	Ychydig yn hyderus	Ddim yn hyderus o gwbl	Beth allwn ni ei wneud?	Hyfforddiant ac adnoddau i gefnogi'r tîm
Mae deintyddion ac aelodau eraill o'r tîm clinigol yn teimlo eu bod yn gallu canfod a chofnodi annormaleddau (a allai fod yn ganser y geg)					**Modiwl DPP Ar-lein AaGIC** Canser y geg - AaGIC **Gateway C- Adnodd Canser y Pen a'r Gwddf** Canser y Pen a'r Gwddf - GatewayC **Hwb DPP BDA - Pecyn Cymorth Adnabod Canser y Geg BDA-CRUK** Dysgu a datblygu yn y BDA

	Hyderus	Ychydig yn hyderus	Ddim yn hyderus o gwbl	Beth allwn ni ei wneud?	Hyfforddiant ac adnoddau i gefnogi'r tîm
Mae aelodau'r tîm yn teimlo eu bod yn gallu trafod yr annormaledd gyda chleifion, gofalwyr a pherthnasau					**System e-Atgyfeirio Ddeintyddol** https://www.dental-referrals.nhs.wales/dentists/
Mae deintyddion ac aelodau eraill o'r tîm clinigol yn teimlo eu bod yn gallu trafod llwybrau a chanlyniadau posibl gyda chleifion sy'n cael eu hatgyfeirio fel achosion brys lle'r amheuir canser					**Atgyfeiriad Meddygaeth Geneuol** Meddygaeth y Geg | Deintyddol Cymru (nhs.wales)